

PROTECT

TEHNIČKI VODIČ

O ASPEKTIMA FIZIČKE SIGURNOSTI ZA ZAŠTITU KRITIČNE INFRASTRUKTURE OD TERORISTIČKIH NAPADA

2025. izdanje

Kritična infrastruktura pruža osnovne usluge neophodne za svakodnevni život na cijelom području OSCE-a, od vode za piće, energije, uključujući električnu energiju, do transportnih i bankarskih usluga. S obzirom na centralnu ulogu u društvu, kritična infrastruktura je historijski bila i ostaje potencijalna meta nasilnih ekstremista i terorističkih organizacija. Države članice OSCE-a su prepoznale ovu prijetnju i kroz Konsolidovani okvir za borbu protiv terorizma iz 2012. godine, pozvale OSCE da nastavi aktivnosti usmjerene na unapređenje saradnje i izgradnju kapaciteta radi „unapređenja sigurnosti međunarodnog saobraćaja i druge kritične infrastrukture”.¹

Borba protiv ove uporne prijetnje koja se konstantno mijenja je razlog zašto je OSCE kroz svoj projekat PROTECT razvio *Tehnički vodič o aspektima fizičke sigurnosti za zaštitu kritične infrastrukture od terorističkih napada*. Ovaj *tehnički vodič* predstavlja objedinjeni prikaz iskustva i stručnih saznanja sa cjelokupnog područja OSCE-a i šire.

Cilj ovog tehničkog vodiča je da pruži podršku državama članicama OSCE-a, kao i vlasnicima i operaterima kritične infrastrukture da se direktno suoče sa evoluirajućom prijetnjom od terorizma i poboljšaju fizičku sigurnost objekata kritične infrastrukture. Vodič pruža strukturisana uputstva o praksama, principima i razmatranjima o poboljšanju fizičke zaštite lokacija i objekata trajne kritične infrastrukture, sa ciljem prevencije, unapređenja spremnosti i ublažavanja posljedica terorističkih napada.

GDE MOGU DA NAĐEM VODIČ?

Da biste pristupili vodiču na engleskom i ruskom jeziku, idite na www.osce.org/project/PROTECT ili skenirajte ovaj QR kod. Štampani primjerci su dostupni zainteresovanim stranama na zahtjev.

¹ OSCE-ov Stalni savjet odluka br. 1063 OSCE-ov Konsolidovani okvir za borbu protiv terorizma.

ZAŠTO JE OVAJ VODIČ POTREBAN?

Sa izuzetkom visoko regulisanih sektora kritične infrastrukture, mnoge države članice OSCE-a ne raspolažu detaljnim smjernicama o mjerama fizičke zaštite koje bi trebalo primjeniti na nivou konkretnih lokacija. Umjesto toga, često postoji složen skup praksi, opštih principa i neobavezujućih dokumenata sa preporukama, koje nadležni organi, vlasnici i operateri kritične infrastrukture, kao i lica zadužena za sigurnost objekata (uključujući i privatne zaštitarske agencije), moraju samostalno da analiziraju i ispituju kako bi objezbedili adekvatan nivo fizičke zaštite objekata i lokacija u okviru svoje nadležnosti.

Umjesto da predstavlja jedinstven pristup fizičkoj sigurnosti, ovaj vodič predstavlja niz javno dostupnih praksi koje odražavaju različite pristupe koji trenutno postoje. Većina praksi koje se citiraju u ovom vodiču potiču iz država članica OSCE-a, pokazujući bogatstvo znanja među članicama OSCE-a.

KOME JE OVAJ VODIČ NAMIJENJEN?

Efikasna fizička sigurnost u objektima kritične infrastrukture zahtjeva podršku i posvećenost niza zainteresovanih strana:

- **Visoki državni zvaničnici i vlasnici/operateri kritične infrastrukture:** Iako nisu direktni sprovodioci mjera fizičke sigurnosti na nivou lokacije kritične infrastrukture, visoki državni zvaničnici obezbjeđuju pravni i strateški okvir oko kojeg se gradi efektivna fizička sigurnost. Informacije koje mogu biti posebno značajne nalaze se u poglavlju 2 o strateškim i pravnim okvirima za zaštitu kritične infrastrukture, poglavlju 3 o ljudskim pravima i poglavlju 4 o javno-privatnim partnerstvima.
- **Tehnički stručnjaci koji se bave fizičkom zaštitom:** Vodič nudi osnovni strateški okvir za misije fizičke zaštite u poglavljima 1 do 3. Poglavlja od 5 do 10 pružaju detaljne opise politika iz stvarnog života, studija slučaja i praksi koje poboljšavaju fizičku sigurnost na nizu različitih lokacija kritične infrastrukture.

ŠTA JE U VODIČU?

- 1 Uvod
- 2 Strateški i pravni okviri za zaštitu kritične infrastrukture
- 3 Razmatranja ljudskih prava
- 4 Javno-privatna partnerstva
- 5 Prijetnja od terorizma i procjena rizika
- 6 Mjere fizičke sigurnosti
- 7 Planiranje sigurnosti i utvrđivanje ciljeva
- 8 Upravljanje unutrašnjim prijetnjama
- 9 Obuka i vježbanje
- 10 Poboljšane opcije za eskalaciju pretnji

VIŠE DETALJA

Ako želite da saznate više o ovom *tehničkom vodiču* ili projektu PROTECT, pošaljite e-mail Jedinici za borbu protiv terorizma Odjela za transnacionalne prijetnje pri Sekretarijatu OSCE-a na atu@osce.org.

DONATORI

Projekat PROTECT finansiraju Biro za borbu protiv terorizma Sjedinjenih Američkih Država i Savezna Republika Nemačka.